

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

N. 12,181 Școl.

Cercular

în afacerea examenului de calificare învățătoresc de emendare.

Se aduce la cunoștință publică, că candidații de învățătorie, cari au raportat cu ocaziunea examenului de calificare învățătoresc din Iunie a. c. calcul neîndestulitor din unul sau din 2 obiecte, sunt admiși la examen de emendare pe ziua de Vineri, în 28 Decembrie 1907 calendarul vechiu (10 Ianuarie 1908 calendarul nou).

Examenele să încep la oarele 8 dimineața în seminarul arhidiecezan.

Dispozițiunea aceasta se aduce la cunoștința celor interesați numai pe calea aceasta.

Consistorul arhidiecezan.

Invoiala cu Austria.

Sibiu, 2 Decembrie n.

De Mercuri se discută în dieta țării noastre proiectul de lege, de un singur paragraf, prin care guvernul vine imputernicit, ca cu începerea anului viitor, care e la ușă, să pună în vigoare, pe calea ordonanțelor ministeriale, toate dispozițiile cuprinse în proiectele de lege referitoare la invoiala economică-vamală cu Austria, rămânând, ca votarea acestor proiecte de lege să se facă mai târziu din partea parlamentului ungar.

E ceva nou aceea ce se face acum la noi, decretându-se prin lege, votată de parlament și sancționată de Coroană, de bună și executabilă o altă lege, ori alte legi, cari încă nici nu sunt discutate în dietă, nu sunt votate din partea parlamentului, și nici sancționate din partea

Coroanei. Dar în sfârșit, când se află în strâmtoare fiecare om își ajută cum poate. Să vede că guvernul nostru altă cale mai potrivită nu a aflat pentru a eși din primejdia, de ași vedea nimicită toată truda pusă întru ajungerea la înțelegerea, bună, rea, cum e, cu cei din Austria, decât aceasta, cu toate că tot așa de bine și de ușor se putea decreta, în o altă lege, de un paragraf și mai scurt, că dieta consideră proiectele de lege referitoare la pactul cu Austria atât de urgente, încât le votează *en bloc*, fără discuție, și îndrumă guvernul să le pună în executare, cu începerea anului ce vine.

Dar acum nu aceasta e întrebarea, că pe ce cale vine îndrumat guvernul să execute legile nevote și nesancționate ale pactului cu Austria, ci aceea, că oare și acest proiect de lege, care dă împuternicire guvernului să execute legi nevote și nesancționate, putea-va fi votat și sancționat până la finea anului acestuia?

Semnele arată, că *da*. Cei mai mari contrari ai guvernului, cari puteau întru adevăr să-i facă mari miserii, Croații, parecă și-au depus armele, și-au făcut geamantanele și au plecat acasă la Zagreb. Se vorbește, că guvernul s'ar fi înțeles cu ei, ca să abstea dela obstruarea acestui proiect de lege foarte urgent, iar în schimb guvernul va convoca în cursul lunii Decembrie dieta croată, pentru ai da acesteia ocaziune să dea vot de blam actualului ban al Croației, făcându-l pe calea acessta imposibil și silindu-l să-și dea demisia, în care cas apoi guvernul va numi un ban nou din sinul lor, probabil pe baronul *Rausch*.

De Croați deci guvernul numai are răcoare, pentrucă numai trei au rămas în dietă, pentru ochii lu-

mii, și probabil pentruca să controleze guvernul, dacă se ține de vorbă. Rămân deci naționaliștii, pentru a face opoziție guvernului, și disidenții, eșiți din partidul kossuthist, pe motivul, că pactul e prea nefavorabil pentru Ungaria, deci ei nu-l pot vota. Naționaliștii nu fac obstrucție. Vor vorbi 7—8 în chestie, — doi au vorbit deja, Dr. *Polit* și Dr. *Lucaciu*, — vor combate legea cu argumente dictate de mintea sănătoasă, dar pedeci nu vor pune votării legii. Tot așa nu vor obstrua însă legea nici disidenții, cu toate, că vor vorbi și dintre ei mulți, — și au vorbit deja, — la obiect, pentru-că sunt și ei convinși, că e necesitate politică absolută, ca legea să fie votată, căci în cas contrar se naște un chaos economic și o catastrofă financiară mai mare decât oricând altădată.

Guvernul e sigur deci, că până la Crăciun e votată legea de care are trebuință, și dieta poate să-și înceapă la vreme și vacanțele de Crăciun, pentru a-se apuca apoi, după terminarea lor, cu dezbaterile proiectelor celorlalte de lege, cari își așteaptă rezolvarea. E însă întrebare, dacă dincolo, în Austria, se va putea face votarea proiectelor de lege despre pact până la Anul Nou, ori nu? Pentrucă dincolo încep de nou a se deslănțui scene furtunoase în reichsrath, ca în vremea veche. Și întrebarea e, că dacă dincolo nu se votează legile până la Anul Nou, ori nu se face un aranjament oarecare, fie măcar numai ca la noi, au valoare pentru noi legile cu pricina, ori apoi întregul pact e prefăcut în fum și cenușă? Mai sunt deci greutăți de învins, pentruca invoiala cu Austria se ajungă să fie odată fapt desăvârșit, dar se sperăm, că toate vor fi învinse, fie chiar și în momentul din urmă.

Zile de praznic în ținutul Bistriței.

II.

Sfințirea bisericii din Buduș.

În șirul festivităților din ținutul Bistriței a fost și sfințirea bisericii din Buduș. Punctele din programul stabilit au cuprins niște momente sărbătorești, ca și de cari n'a mai văzut poporul din Buduș și împrejurime, de aceea poporul din ținut cu mare dor a așteptat ziua luminată, în care să vadă dată înaltei destinațiuni casa Domnului, ridicată cu multe jertfe. Această nouă biserică românească merită să fie văzută, fiind cea mai frumoasă din întreg ținutul. Poporul din ținutul întreg susține asta, nu pentrucă ar fi mai mare ori mai scumpă, ci pentru stilul drăgălaș moldoveano-bizantin, în care e clădită. Din depărtare turnul, turla, horele și întreg exteriorul îți fac bună impresiune și găcești, că nu poate fi decât românească.

Planul face cinste arhitectului consistorial *Pamfilie*, care face bune servicii ven. consistor întru a reinvia forma vechilor biserici românești. Mare laudă merită întru ridicarea acestei biserici, poporul din Buduș, în frunte cu harnicul și zelosul preot *Isidor Suceava*, care în scurtă vreme a desgropat multe din însușirile bune ale poporului, înduplecându-l la jertfe frumoase și îndrumându-l pe calea înaintării din decadența și indolența, de cari era cuprins mai nainte. Păr. *Suceava* a întemeiat o bancă, ca să scoată poporul din ghiarale numărșilor Ovrei din sat, a format o tovarășie pentru lăptărit. Coroana lucrărilor o pune biserică.

Din toate ne putem convinge, ce lucruri bune poate face un conducător harnic chiar și cu un popor nepăsător și sărac, dacă are pricepere, zel și spirit de inițiativă. Păr. *Suceava* și-a atras prin zelul său atențiunea întregului ținut. Ziua sfințirii bisericii a fost pentru el și pentru poporul său o zi de frumoasă satisfacție și mulțumită pentru ostenelele avute și jertfele aduse.

Poporul entusiasmă de plăcuta știre, că cel încredințat cu mandatul de ale sfinți biserica nouă, este simpaticul și cunoscutul domn *Preacuv*. Sa dl Dr. *Miron Elie Cristea*, s'a și grăbit ai face o primire vrednică.

În 27 Octomvrie v. Sâmbăta, a fost primit dl mandatar cu dragoste și însuflețire din partea preoției la gara din

FOIȘOARĂ.

Impresii și păreri.

— O conferință preoțească. —
(Urmare).

La rândul său se vorbi despre cum să se dea cuvântul de învățătură norodului, de ori unde, ce ascultă cu drag povăța înțeleaptă a păstorului. Vorbise în biserică un tinăr mărunț, cu glas tare, cu vorba repede, și acum un alt tinăr, care de acum își caută rândul în șirul păstorilor, apreția, pripit și parcă strâmtorat de neastâmpărul celor mulți de a trece mai departe. A fost prea rece, prea de dragul vorbeii și a lipsit învățăturei căldura isvorată din inimă spre a merge la inimă. E greu să vorbești limpede, cald și frumos, când ești om tinăr, nu cunoști încă ascunsul puterii ce răscolește sufletul, îi zdrobește răutatea și înalță strălucitor aurul lui. Nu căuta a-ți potrivi vorba după un schelet rece, învățat la școală, rupe-o din inima ta, și se va sălușlui cu prisosință în inima celor ce te ascultă; dar spune-o frumos, alege-o pe cea mai dulce, caută-o pe cea a neamului tău și ferește-te de gozul ce ne-au aruncat cu puterea străinii, impestrițându-ne urât „haina

de botez” — Așa povătuise dascălul pe cei tinari.

„Limba poporului Romanilor celor de demult vecinește până astăzi în gura Romanilor nostri”, dar din nenorocul nostru s'a impestrițat și schilodit iocolea cu câte o vorbă urâtă reslățită dela asupritori cum spunea *Negruzzi*: „Nesmurile barbare... gă-sind pinza limbei urzată luau suveioa și prin dreptul celui mai tare aruncau unde și unde câte un fir de bătătură de alor groasă și noduroasă.” Această comoară în care se îmbracă sufletul nostru trebuie curățită de petece urâte, lipite pe nedreptul și locul lor umplut cu mărgăritare, isvorâte de pe buzele lui *Nea Nicolae dela Murăș* și badea *Gheorge dela Munte*. Iară de vrei să vorbești cum îi place urechii tale, nu-ți fie măsură nici cursul vorbeii unde te-ai născut și-ai crescut, nici unde ai petrecut la învățătură, nici unde trăiești acuma, nici cel dela *Murăș*, nici cel dela *Munte*, ci apropie-te de graiul fermecător al cărților sfinte-bisericești, „pavăza și scutul limbei” care este a Romanului de aici, ca și din țară și de ori unde. Ispitește scrisul neamului tău care azi mucește cu toată tăria aleșilor săi, asupra cărora s'au revărsat comorile trecutului și ale poporului, zorind cu multe jertfe spre idealul, luminos: *unitatea culturii*. — Dar nu vom ajunge idealul dacă întâi nu vom îngriji

mijlocul, alvia prin care se îmbracă gândul frumos și cuminte. Simțul limbei, acest isvor nesecat al cunoștinții despre neamul nostru, trebuie să-și însușească toată suflarea ce se înșiră în rândul celor de un neam și mai mult decât toți preotul, care e propoveditor și căruia nu-i este îngăduită greșala. Dară însușirea limbei nu este cu puțință fără cercetarea operelor de artă, fără a străbate cu privire ageră în sufletul cărților bune, cari nu s'au scris pentru ca să zacă nefolosite în biblioteci, rătăcite prin librării, ori sub poliță adăpost colbului și hrană șoarecilor.

Când fu vorba de cântare, din rândul celor mulți se desfăcu omul greu de multă sănătate și cu vorbă pițigăiată vorbi despre rostul și însemnătatea ei în biserică spunând, că avem noi datină rea a o scâlția și a o încovriga urât, pe când am putea să o scoatem duios și fermecător, așa precum am învățat dela părintele albit de zile multe dar tot harnic și sărguincios dela școala noastră cea mare.

Apoi urmă graiul domol al părintelui tinăr, dar cam adus de spate; vorbi dulce dar cam pripit despre preotul dascăl, despre grija ce trebuie să poarte întru folosul luminării celor fragezi. Păcat că s'a ținut prea de legea veche. A mai spune cum ar fi trebuit să facem în trecut, e de prisos, grija să ne fie cum să fa-

cem în viitor, ca să ne mântuim. Dar asta s'a trecut sub tăcere. Ori doară toți o știu?!

Era pe sfârșite. Impaciența se zugrăvea pe fețele multora; mișcări repezi, sculări și așezări neștiute dovedeau că vremea a înaintat, ori că unii mai au și alte griji. Se făcu vorba despre ce să se lucre pe viitor întru propocsierea celor-ce caută cu drag adunarea și spre perderea celor ce prefer a-și petrece acasă cu grijile zilei. Din rândul cel din urmă, din fundul salei se desfăcu un tinăr înalt cu ochii vineți sub sprâncene negre și dese și grăi cu vorba apăsată. Aceste adunări conferențe — azi prea oficioase, poate prea administrative, prea străne în folosul unei părți, a unei însușiri din chemarea preoțească, vor trebui să sufere și ele schimbări amăsurat concepției și mersului vremii. Iar pentru a înțelege prezentul și a ne ști potrivi lui, ne e deplină cunoașterea trecutului, a istoriei și în deosebi a istoriei bisericești, căci nu vom putea sluji cu vrednicie un așezământ al cărui trecut nu-l știm, și nu cunoaștem isvorul și desfășurarea tabloului joc care azi ni-l înfățișează. Să brăzdăm ogorul pe care-l îngrijim și pentru sămânța istoriei și a literaturii, căci...

(Va urma).

orașul Bistrița. In numele clerului a vorbit administratorul protopopesc, pâr. Vasile Bălan, căruia dl Cristea i-a răspuns, arătând ce așteaptă superioritatea bisericească dela preoții noștri, că multe biserici ce se înalță, să-și implinească misiunea în sinul poporului. Primește salutul clerului, ca adresat capului bisericii pe care-l reprezintă. Din Bistrița a plecat apoi dl mandatar la orele 3 p. m., însoțit de 7 trăsuri spre comuna Buduș. La mijlocul drumului a fost întâmpinat de o ceată de câlăreți cu strigăte „să trăiască”; apoi postându-se de ambe părțile trăsorei trase de 4 cai a Prea Cuvioșiei Sale, l-au însoțit pe drum până în comună.

Aci la intrare, fiind făcută o poartă triumfală cu inscripția „Bine ați venit” spre mare mirare și surprindere a oaspeților străini, a fost întâmpinat mandatarul nostru de fanfara română organizată tot de vrednicul preot Suceava, cu cântece românești, cari au electricizat mulțimea. Apoi preotul Is. Suceava l'a întâmpinat cu o vorbire, în care prin termeni călduroși mulțimește Excelenței Sale pentru dragostea și bunăvoința ce le-a arătat-o, îngrijindu-se de ei și în acest cas, iar de altă parte descoperă iubirea poporului față de dl mandatar, că a ajuns sănătos în mijlocul lor unde se bucură de întiașe simpatii, cari încep încă din timpul copilăriei sale. Il roagă să descopere capul bisericii și v. consistor, că noi preoții dela sate ne silim a îndeplini măntuitoarele sfaturi, ce ni-le dă atât I. P. S. Sa, cât și sftnicii din jurul lui, întărind temelia de jos a bisericii vii.

La cuvintele de întâmpinare a preotului local, a răspuns dl mandatar, că se bucură când parohienii să nisuesc a-și ridica biserici corăspunzătoare timpului de azi, căci din aceasta se vede tărnia credinței, precum și iubirea și alipirea către așezămintele lui culturale, cari și până acum ne-au susținut. Arată că suprema mângâiere o are I. P. S. Sa dl arhiepiscop și consilierii săi, atunci, când preoții dela sate desvolta zel apostolesc și știu grupa în jurul lor poporul, căci atunci și cu o turmă mică și săracă poți face minuni. Dovadă tocmai Budușul, unde în timp așa de scurt s'au creat așa zicând din nimica lucruri laudabile. Îndeamnă poporul să străduiască mereu în această direcțiune. Se formează apoi un convoiu, în frunte cu fanfara română, care în cântece și frumoase marșuri românești a condus pe dl mandatar până la casele parohului unde a descălecat.

De observat e, că această fanfară română a fost introdusă numai în decursul acestui an și a ajuns la rezultat așa de frumos, încât pe toți auditorii ia încântat și toți au dedus, că și poporul nostru românesc are multe calități frumoase, numai să fie cine să-l deștepte și conducă. Parohul și-a dat și în această privință multă silință cu instruirea membrilor ei, ajutat fiind la cas de împedecare și de șulierul din satul vecin săsesec. Ar fi bine ca acum, când începem și noi o nouă viață socială, să facem în toate părțile asemenea începuturi.

După orele 4 au mers cu toții la școala veche, care până acum a servit de casă de rugăciune dela demolarea bisericii de lemn. Acolo s'a făcut Vecernia împreună cu litia, la care a asistat o mulțime de popor, toți cu făclii aprinse în mână.

Seara a făcut fanfara serenadă dlui reprezentant al arhiepiscopului nostru, cântând înaintea caselor proțești mai multe piese, atât românești, cât și străine. Dl Dr. Cristea mulțamindu-le le-a arătat lor și celor întruniți însemnătatea ce o are muzica, cântarea, în viața poporului. Cum după zile cu nori sunt de lipsă și zile senine, mai luminate, — așa și omul are în viață lipsă de momente mai vesele. Omul senin, vesel, e un om și bun la inimă; are traiu mai plăcut, îmbătrânește mai greu; pe când fiind mereu moros, ursuz, etc. te mistui pe tine însuși. Cântarea a avut mare rol în viața Românilor. E tovarășul lui cel mai credincios la bine și la rău. Se bucură văzând, că Budușanii înțeleg acest lucru și cultivă și muzică. Ii laudă, îi îndeamnă, să desvoalte bunul început și să cultiveze cât mai mult muzica și cântarea.

După serenadă s'a întrunit preoțimea în frunte cu dl mandatarul la casa preotului, unde s'a luat o cină comună și apoi s'au depărtat unii la casele proprii pentru a putea veni în cealaltă zi la actualul sfințirii dela biserica.

Însași sfințirea bisericii nouă a decurs așa: Duminecă, în 28 Octomvrie, la orele 8^{1/2}, a pornit preoțimea slujitoare în frunte cu dl mandatarul, îmbrăcați cu toții în toate ornamentele preoțești, dela școală în procesiune solemnă și impunătoare și în sunetele clopotelor și a cântărilor noastre bisericești, înălțătoare de suflet, la biserica de peatră din nou clădită.

Preoți fungenți au fost pe lângă mandatar: Vasile Bălan, preot în Blasfalău-de-sus și adm. protopopesc; Ioan Rus din Ida-mare; Iuliu Suceavă din Borgo-Prund; M. Pascu din Simotelnic; Alex. Boieriu din Sfântu; Vasile Nașcu din Bârla; George Truța din Coșna; Alex. Popoviciu din Cușma; Nic. Gliga din Rîpa-de-sus; Ioan Oțoiu din tractul Săliștei; David Rus din Sieul-mare. Toți preoții purtau lumini. Ceialalți preoți prezentați, Ioan Duma din Sacal, Alexandru Rusu din Chitelnic, Izidor Suceava și numeroși clerici cu cantori făceau slujba de cântăreți etc.

Era o zi de toamnă frumoasă precum arareori să vede. Ajunși înaintea bisericii, unde s'adunase mulțimea din toate satele ținutului, s'a făcut sub cerul liber sfințirea apei, s'a înconjurat de 3 ori biserica nouă stropindu-se și cetindu-se evangeliile prescise. În urmă deschizându-se biserica, precum prescrie tipicul, au intrat în lăuntru. Până să se liniștească zgomotul intrării s'au cântat de-ale Inoirilor, dela 13 Septemvrie. A urmat apoi Rugăciunea sfințirii în genunchi și cântarea: „Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime”. După acestea s'a început sfânta liturgie fiind prezenți mii de creștini.

Cântările principale, atât dela sfințire cât și dela liturgie, le-a executat cantorul renumit dela biserica din Brașov Toma Breniu, carele este unicul și cel mai bun cantor ce l'am auzit vr'odată. Cu vocea dulce și melodioasă a fermecat pe toți așa, încât a stors lacrimi din ochii credincioșilor asistenți, iar străinilor le-a impus admirație față de cântările noastre bisericești — Ușurătatea și pricepera cu care modulează cele mai variate și mai neîntrecute melodii originale bisericești au lăsat impresii neșterse și a întărit în mare măsură alipirea poporului către biserica sa. Ideea dlui Dr. Cristea, de-a ne aduce un astfel de cântăreț, a fost foarte laudabilă, căci a făcut tuturor mare bucurie.

Serviciul divin a fost foarte înălțător și impunător, și a durat până la 11^{1/4} oare, când apoi a urmat predica excelentă și foarte potrivită a de toți iubitelui Domn mandatar.

Mihail Fașcu
paroh.

Adevărul și lumina sunt viața și puterea.

— Vorbire rostită în biserica din Criscior la 16 Sept. v. 1907 de Dr. P. Oprea, director gimnazial în Brad.

(Fine).

Faptele DV. fraților și ale fiilor DV. dovedesc, că iubiți învățătura, lumina, înaintarea; de aceea reamintirea lor e plăcută.

Sunt însă unii și între DV., fraților, cari nu pun mare preț pe învățatură. Ei zic, învățătura e prea scumpă, prea costisitoare.

Mărturisind adevărul, învățătura costează mult, e scumpă. Dar dacă e scumpă, e și nespuse de folositoare. Cu cât mai scumpă, cu atât mai folositoare! Ca orice marfă aleasă. Bine să înțelegem! Adevărata învățatură nu-i altceva, decât: întrebunțarea înțelepțește a fiecărei clipe. De vom ajunge odată să înțelegem aceasta, să știți fraților, că vom avea, nu numai pâinea de toate zilele, ci și alte multe nenumărate comori...

O singură pildă las să vă vorbească mai convingător decât osută de vorbe. Trăitau între DV. mulți oameni bogăteni. Astfel Cu'a Tanului, de pe Valea Arsului — un grâng al Crisciorului — spun oamnenii, că avea aur cu maza și galbini cu ferdelă. Avut-a și copii: băieți și fete. Dar nici el n'a jertfit pentru biserica și școală, nici fiii și ficele sale n'au iubit învățătura. S'au ascuns de lumină. Vitejia Culei și a feiorului său era să zboare cu bietul sau roib în buestru într-o oară dela Valea Arsului la Brad, ori dela Brad la Zlatna, la câmară... Și ce s'a ales din ei și comorile lor! Iertați mă să nu vă spun DV. știți mai bine decât mine. A murit Cula... s'au prăpădit copiii... s'a topit aurul... Numai pravul și buruienile mai vestesc, că colo a fost casa Culi Tanului.

Alt om era George Baconul. Țăran simplu, inimă bună. A murit și el. Dar biserica DV. îl va pomeni multă vreme, căci nu s'a cumpărat nimio pentru altar, nu s'a făcut nimic pentru școală, unde el să nu-și fi pus umărul. Păstra-vom și altundeva pomenirea acestui bărbat vrednic, deoarece a fost cel dintâiu țăran din Zandrul cel fâlos cu ale lui comori, care îndată ce a înțeles, că este o societate care poartă a grinje de lătre învățăturilor folositoare asupra întregului neam românesc din țara noastră, s'a înscris între membrii pe viață ai Asociației și a plătit 100 fl. pe viață cu vre-o 15 ani. Copiii săi le-a dat creștere aleasă. Dumnezeu ceartă — e drept — pe cel ce-i jubeste: totuși preamări-ne neamul în veci. pomenirea lui va rămânea din veci în veci.

Dar ce erați DV., fraților, înainte cu 30 ani? Cetiți, dacă nu știți, *Monografia Crisciorului* (Telegraful Român Nr. 79—83 1907) și veți afla: „Cam din 1878 au început Românii a răscumpăra dreptul de proprietate dela foștii proprietari. Astfel astăzi 4/5 părți sunt răscumpărate, devenind proprietatea foștilor urbarialiști de odinioară”. (Tel. Rom. Nr. 81 1907).

Iată, fraților, că învățătura nu v-a săracit, ci v-a îmbogățit. Dacă veți putea și mai departe astfel, se fiți siguri, că și ultima cincime din hotarul Crisciorului va ajunge în mâinile DV., ba și toate comorile „Buneului”. Cel ce mucește înțelepțește, acela stăpânește pământul... — E mare adevăr.

Ca să nu se îndoiască nimeni dintre DV., că învățătura e mare avere și putere, vă rog căutați la Evrei, cari întruna se sporesc printre noi. Între ei nu veți afla om, care să nu știe scrie și ceti. Dar nu veți afla nici săraci, cerșitori, ca la noi. Evreii se roagă cu evlavie, muncesc, cruță și Dumnezeu îi binecuvântă. Căutați la Sași, Șvabi și alte neamuri cu cari convețim și vă veți convinge, că popoarele cu învățatură au și bunăstare, pecând cele fără învățatură, fără carte, — n'au parte!

Căutați apoi și la țările mari, ca Germania, Anglia, Franca, Belgia și a. și veți afla, că nioări pe suprafața pământului nu-i așa de lătită învățătura ca în aceste state. Drept urmare: ele au negustori, măestri, învățați mulți. Cetățenii lor întemeiază colonii prin toate golurile rotogolului pământesc, lațesc comerțul, industria și cultura, și cu aceste limba țării mame, pentru care adună bogăție și mărire, peste toată lumea. Să știți, fraților, că și a noastră menire e să mergem în fruntea altor popoare, și merge-vom îndată ce vom avea învățătura de lipsă, căci „mintea” (învățătura) e „regină” (conducător).

Am înșirat din faptele DV. fraților. Despre vrednicia lor grăește înaintea DV. în cei din urmă 30 ani. Înălțate-ți școală de model, întemeiate-ți bibliotecă parohială, susțineți agentura a desp. Asociațiunii, v'ați asigurat o bunăstare corăspunzătoare, aveți preot și învățător din sinul DV. nu ca mai înainte cu 30 ani, când vă certați pentru Onițiu ori Băcilă,**) amândoi străini de comuna DV.; ați ajuns ca înși-vă să dați preoți (G. Almășan în Mihăleni, R. Perian în Miscovat), învățător (I. Ubariu în Zdrapți), preotese altor comune. Aveți 12 studenți la gimnaziul din Brad, apoi la Brașov, la teologie în Sibiu, la universitatea din Budapesta, aveți și învățăcei de negustorii și meserii. Aveți o biserica, drept dovadă despre statornicia în credința strămoșească și iubirea de neam, lege și limbă. Ați întemeiat un fond de 6000 cor. pentru a zidi o biserica mai corăspunzătoare lipselor de azi. Mult se cere până vă veți putea apuca de zidirea măreață, în care cu pietate să preamărim pe Dumnezeu în psalmi și cântări de laudă, căci ne-a ajutat de am trecut peste atâtea furtuni. Să nu uitați însă fraților, că puterea zace în buna înțelegere. Ce nu poate face un singur om, pot mai mulți întăriți în cugete și simțiri. Dumnezeu vă va ajuta, căci aveți în fruntea DV. un adevărat părinte, pe parohul Ioan Perian, care după o lucrare cu plan și conștiențioasă de 30 ani în via Domnului se află tocmai în floarea vieții, de 50 ani și stăruiește cu zel apostolic să înalțe casa Dlui. E frumos fraților să stăruieți 30 ani în ogorul Domnului cu zelul părintelui Ioan Perian! Și e măreață calea pe care a apucat dsa: prin lumină la putere. Ea va duce la mărirea, la măntuire. Drept aceea ca ziua mării, la măntuire. Drept aceea DV. părinte servește la altarul Dlui și neamului, să nu treacă fără urme, ci să vă întâmpine spre a Domnului mărire: primiți această cârticioasă, pe fața căreia stă scris „Pomeniște Doamne inimile bune!” Din lăuntru pe fața primă e scris: „Dar curat, pe care îl închinăm noi fiii și credincioșii bisericii din Criscior întru aducerea aminte de ziua, în care vrednicul nostru paroh Ioan Perian a împlinit 30 ani (1877—1907) în serviciu credincios la altarul Domnului”. Pe fața a doua eu și soția mea Eugenia închinăm 20 cor. Rog epitropia parohială să imbie această cârticioasă fiecărui parohian, bărbat ori femeie ca întru amintirea zilei de azi să își închine obolul său. Suma care va intra să se adaugă la fondul bisericii. Astfel a-

*) „Buneiu” se numește dealul, ce desparte la NO comuna Criscior de Zdrapți. Trădăria frumoasă și semnificativă povestește, că un păstor, ce își păștea turma pe Buneiu, văzu odată înaintea sa o vizuină plină de comori strălucitoare. Intră în ea și vizuina se închise. Petrecu acolo vre-o 7 ani, cari se păstrău numai o clipă. Eși afară. Aduse cu sine o linguriță, cuțit, flureliță și alte farfurii de aur. Dar nu mai află nici turmă, nici casă și masă. A spus fraților săi ce comori văzuse în vizuină și îndată dispără.

** Augustin Binteț, fost învățător și mort ca notar în Mihăleni, S. Băcilă, fost preot în Criscior, iar acum în Orminda.

ceasta va crește și cât mai curând vom putea pune piatra fundamentală la biserica cea nouă, care va vesti vrednicia noastră. Rog onor. epitropie să spriginească această rugare a mea, căci va săvârși o faptă plăcută lui Dumnezeu și oamenilor. Nu-i om în Criscior, căruia pâr. Perian să nu-i fi făcut vre o bine în decurs de 30 ani; drept aceea cu drag va dăruși fiecare spre acest scop.

Vă rog, fraților, înscrieți-vă cu toții în cârticioa aceasta și închinați filerul DV. pentru a DV. fericire și a Domnului mărire!

Dacă glasul meu va afla răsunet în inimile DV., sper, că peste 3 ani, când ne vom aduna a doua-oară în parohia DV. toți, cărei iubim învățătura și vom ține adunarea despărțământului Asociațiunii din Brad, despărțământului Asociațiunii dela sfințirea petrei fundamentale și ni-se va da ocaziune să preamărim pe cei, cari și-au deschis inimile și închinat obolul.

Întărit în a mea speranță! Vă mulțumesc, că a-ți ascultat vorbele mele, mici și mari, toți căți sunteți aici. Iar acum trecând ziua repede voui încheia.

Vă rog însă să înaintați întruna pe calea, ce Vi-o va brăzdat vrednicul DV. părinte, să iubiți biserica și școala, adevărul și lumina, să dați copiii la școală, negustori și măestrii, să fiți cinștiți, muncitori și cruțători!

Astfel fiind veți fi Români vrednici! Adevărul și lumina Vă vor da viață și putere.

Preotul Georgiu Almășan din Mihăleni.

Parohia Mihăleni, ppresbiteratul Zandrului, fost-a zeci de ani fără preot și învățător — soare și sare.

Între astfel de împrejurări biserica a vegetat; școala n'a fost; poporul s'a robit întru întunec, sărăcia, neorânduiala și datorii le-au copleșit.

Dar Pronia s'a îndurat spre cei buni în firea lor!

Tocmai când aproape tot ogorul prinsese mușchiu și înțelenise — zărituia o rază dzeiască, care deșteptă nădejdea măntuirii în pepturile doritorilor de viață...

Raza fu preotul Georgiu Almășan, teolog abs. de cursul ord. al seminarului „Andreian”. Om liniștit și zmerit, care în zmerenia sa plănuia luminarea și bunăstarea fiilor încredințați păstoriei sale.

Ajunse preot în 1903 și abia află în mijlocul poporului său o modestă căsuță, unde să se poată adăposti de pe azi pe mâine, și acolo se așeză, înțelegând prea bine, că preotul trebuie să fie în mijlocul turmei sale, căci numai astfel îi poate fi părinte și model. Înțelese și aceea, că sărăcia poporului nu-i ertat să-l ducă la desnădăjduire, ci la muncă cinstită, singurul izvor al vițărilor. În sudoarea feței tale să-ți agonisești pâinea de toate zilele!

Încurajat în lupta vieții de credincioasa sa soție Eva n. Ionuț, care și-l alese sună din iubire curată, sprijinit de 2 familii inteligente din loc (poziarii și vicenotarii) înțelese, că orice minut de lenevire ori gălceavă e pierdere și moarte, deci se apucă de lucru!

În anul I de preoție aduse în ordine exemplară averea puțin îngrijită a bisericii, și zidi o școală, mai mult pe credit, decât din bani gata. Apelă și la frații din arhidieceză și se mulțami cu ce primi. Fiind parohienii mizeri și neavând cu ce să plătească un învățător bun, primi el însuși și sarcina de învățător, foarte modest răsplătit, mai mult în taină, decât în coroane. Și nu se văra! Spera sus și tare, că munca cinstită nu va rămânea nerăsplătită. Îndată ce poporul se va înprețini cu școala și învățătura — se mângâia ferocital — va scăpa de mizerie, nu-și va mai prăda filerii pe răchia otrăvitoare, ci va jertfi pentru învățătura — lumina dătoare de viață. Timpul, tesaurul cel mai prețios, nu-l va perde prin crăme, ci-l va valora pentru muncă și a sa mărire.

Nespus de înțelepțește raționa ferocital preot.

În al doilea an al preoției peste 40 băieți și băiete grăbesc la școală, care era îngrijită ca o cameră curată. Duminecă după biserica se adunau la școală, școlarii dimpreună cu părinții lor. Băieții rosteau poezii și fabule alese, cântau tropare, antifone, catavasi și poezii alese, iar preotul și preotessa le ceteau și povesteau. Liuț Poienariu le cetea „Libertatea” „Țara Nouă” „Tovărăși”, „Tel. Român”, — se înfiripase o adevărată familie, viață creștinească. Înființară bibliotecă parohială, reparară biserica, preotul își zidi căsuța. Vedeai cum binecuvântarea Dlui se revărsa asupra-le! Înțeleg, că Dumnezeu le-a așezat comuna într'un loc minunat, ude fiecare rază de soare e izvor de lumină și bună stare. Văzu, că pământurile fondu-

lui din Brad, aflătoare aici, sunt lucrate mai mult în clacă decât cu pricepere. Deci grăbi la un *curs de pomări în Cluj*, ca să d-primă lucrarea cu pricepere a ogorului și pomilor. Indată după reîntoarcere acasă înființă o *agentură* a Asociației unei pentru comuna sa. Examinând din pământurile jonului g. m. și de-ja în toamna anului de față puse baza unei grădini de pomi, în care își vedea arma cea mai puternică în contra sărăciei.

— *Punevoiu pomii; pomii vor aduce roade îmbelșugate, din roadele lor vom plăti școala și învățătorul și ojutane-va Dumnezeu, — numai să muncim cu credință!*

De abia plânui acestel.
Și cu temeiul plânui, căci dacă ru poate omul plânui nici când e de 27 ani, când are o soție credincioasă și 3 fete, trei orini, popor iubitor și ascultător, când Dne să mai poți plânui?!

Dar fără veste sosește moartea!

Preotul vrednic, zelos; soțul tinăr, muncitor; tata iubitor; fiul ascultător; prietinel sincer, cade la pat, răpus de un tifos nemilos și a doua săptămână raiul familiar se schimbă în iad pământesc...

Vineri la 2/15 Nov. a murit și Duminecă la 4/17 Nov. a fost astruc în mormânt vrednicul preot, învățător, soț, tată, fiu, prețin, George Almășan din Mihăleni, lăsând în doliu familia, părinți, fii sufletești și toate inimile bune, în cari împetrirea, desnădăduirea nu străbătuse.

Grozavă priveleşte!

Când preoții îl prohodiau ca pe un vrednic slujitor, care în 4 ani și jumătate cât păstorise turma sa, pentru care trăise, când protopresbiterul tractual, încunjurat de preoți vrednici, dădea mortului sărutarea cea mai de pe urmă, când toți deplângeau soarta tristă a unui adevărat slujitor al altarului și neamului, împetrita soție înmormântată de 3 fete, dintre cari cea mai mare, Georgina, numai la Crăciun va implini al 4-lea an, preoteasa-soție văduvă, simțindu-și cununa căzută, nu-și poate înfrâna firea... firea-i zboară peste granițele firești... se aude șgomot, strigăte... injurături, se aud și văd și simțesc lovituri desperante... Mângâie-o mamă, tată, frați, surori, socru, soacră, cumnați, cumnate, preoții slujitori, dar zadarnic... firea și-a perdat-o.

În priveleştea grozavă cântările duioase răsunătoare amuțesc, vorbele de jale se schimbă în povește de mângâiere, dar totul e vis și umbră, singur pământul, singur mormântul rece, groapa de mângâiere și liniște, deci în liniște se așează cel zidit după chipul și asemănarea Creatorului și rânduit să ridice pe semenii săi la Dumnezeu, la desăvârșire. Totul e suspin, durere, liniște, ca în mormânt.

A fost preotul Georgiu Almășan și multă vreme va fi!

Da! Căci în 4 ani și jum. a lucrat cât foarte puțin în 45 ani.

Nu s'a îngrijit numai de sine. Ci a desvârlit poporul și iocana preotului adevărat. A dat pildă vie fraților săi preoți, că luminarea poporului, prin biserică, școală, învățătură curată e datorința lor sfântă să o facă. Aceasta îi înalță înălțimea oamenilor și a lui Dumnezeu.

O Doamne! Dă neamului românesc preoți vrednici, cum era Georgiu Almășan și-l vei mântui!

Tu vrednic preot, iubit soț, dulce tată, scump fiu, drag frate și harnic muncitor, fi încredințat, că totdeauna te vom pomeni, căci ne-ai arătat calea mântuirii! Familia-ți orfană va fi ocrotită și cinstită! Dormi în pace!

Dr. P. Opișca.

NOUTĂȚI.

Din cauza sfintei cărbători „Intrarea în biserică”, numărul proximal foii noastre apare Vineri d. a.

La cestiunea susținerii școlaelor. Cerându-se din diferitele părți ale arhidiecezei deslușiri cu privire la o conferință a învățătorilor din protopopiatul Brașovului în care s'ar fi constat, că din întreg protopopiatul numai școlaele din Brașov s'ar putea susține fără ajutor dela stat — venim a răspunde, că chiar dacă s'ar fi făcut aceea constatare din partea învățătorilor, ea nu are nici o bază, pentru că nu învățătorii sunt chemați a constata și a decide asupra susținerii școlaelor cu sau fără ajutor dela stat, ci în prima linie comitetele, sinoadele parohiale și consistoarele noastre eparhiale. Suntem în poziție de a aminti și toc-

mai cu privire la comunele din părțile Brașovului, că credincioșii noștri din frunțile comune Săcele, Feldioara, Preșmer, Râșnov etc. vor susține școlaele lor fără ajutor dela stat. Deci va fi bine ca învățătorii noștri să nu-și arauge ingerințe în afaceri cari nu aparțin competenței lor, ci să aștepte cu încredere hotărârile forurilor noastre bisericesti, să se abțină dela orice consfătuiri și constatări. Rugăm pe confrății noștri dela „Gazeta” să ia notiță de această declarație.

Decembrie 2. Astăzi se implinesc 59 ani, decând Majestatea Sa Monarhul a urcat tronul, în urma renunțării unchiului său, Impăratul și Regele Ferdinand. Actul însemnat s'a întâmplat în Olmütz, unde se afla atunci curtea împărătească, în urma turburărilor dela Viena. Majestatea sa Monarhul abia implinise anul al 18-lea al etății.

Numire. Consistorul arhidiecezan a numit pe domnul Dr. Demetriu Borcia, colaborator intern al ziarului nostru, catihet la școlaele publice din Făgăraș, în locul dlui Dr. Nicolae Regman, care a fost chemat la Caransebeș, ca profesor la institutul pedagogic de acolo.

Desmințire. Din parte competentă se desminte știrea, dată și de noi în numărul trecut, că deputații naționaliști români ar fi legat vre-o înțelegere cu ministrul-președinte Weiserle, în olesua gravaminelor mai arzătoare al Românilor din patria aceea.

Pentru Muzeul Asociației. Dl Ioan Pașca, paroh gr.-or., în Geaca, a dăruit pentru Muzeul Asociației suma de K 3, drept răscumpărare a felicitărilor de ziua sa onomastică. Mulțămim dlui Pașca pentru acest dar. Prezidiul Asociației.

† Szabó Miklos, president de Curie în pensiuie, a decedat Joi în Budapesta, după un moib scurt, în etate de 86 ani. Inalta Curie s' a luat hotărârea de al înmormânta din aula Curiei, unde ia fost ridicat catafalcul. În mormântarea s'a făcut Sămbătă d. a. în prezența unei mulțimi mari de oameni.

Examene de maturitate se vor ținea la gimnaziul de stat din Sibiu în zilele dintre 9 și 14 Decembrie, pentru corigenții de pe teritoriul întregului inspectorat suprem de studii, cu sediul în Sibiu.

Alegerile funcționarilor comitațeni, pe noul period de șase ani, se vor face în Sibiu în congregația din 18 Decembrie nou.

Alegere de preot s'a făcut în 24 Noembrie în comuna Voivodenii-mici, cu care ocaziune totalitatea voturilor date a întrunit-o candidatul Grigoriu Childa, absolvent de teologie.

Un op nou istoric. A ieșit de sub tipariu în tipografia arhidiecezană din Sibiu opul intitulat: „Fragmente Istoric despre Boerii din Țara Făgărașului, de Ioan Cav. de Pușcariu. IV. 53 coale tipariu, în format octav, și se află de vânzare la autorul în Bran (Törcsvár) și la librăria arhidiecezană, cu prețul de 5 cor. 20 fil. esemplariul broșat.

Scumpetea. E generală plângerea în contra scumpetei celei mari, care se resimte pretutindenea. Din partea consiliului orașenesc din Timișoara s'a compus un memorandum în chestia scumpetei, și prin o deputațiune condusă de primariul Telbisz va fi prezentat guvernului spre studiere și mai ales pentru luarea măsurilor, ca răul să fie delăturat.

Bolnavi în grevă. Din Tropsu se scrie, că într'un spital din apropiere bolnavi s'au pus în grevă, și nu mai vreau să mănânce nimica, preferind mai bine moartea, decât mâncările rele ce li se dau. S'a deschis anchetă, pentru a se constata, întrucât au dreptate, că mâncările ce li se dau, sunt rele?

Căsătoria oficerilor în România. La propunerea ministrului de războiu al României, Regele Carol a dat dispunză de dotă (cauțiune) la 60 de ofițeri din armata română, cari trăiau în concubinej până acuma, făcându-le posibilă căsătoria legală. A dat însă totodată un decret, că în viitor, cei ce mai intră în legături de căsnicie nelegitimă, vor fi eliminați dela înaintarea în rang după vechime.

Tragedie familiară. În Râmnicul-Sărat și-a dat foc mobilelor din casă, noaptea pe la orele 2, fostul director de bancă Oroveanu, în scopul ca să-i ardă toți membrii familiei. Au sosit însă în pripă pompierii, și au salvat, atât locuința, cât și familia nefericitului, care și-a tras apoi un glonte de revolver în tâmplă și a rămas mort pe loc.

La fondul „Masa învățăcelor meseriași”, întemeiat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” au mai dăruit următorii asessori consistoriali: Ioan de Preda, fiscal, Pant. Lucaș, cassar, Dr. Miron Cristea, ieromonah, fiecare câte 1 cor., Dr. G. Proca, secretar, Victor Fineu, conutorul, ambii câte 50 fil., apoi George Limpede, din privilegiul deschiderii establishmentului propriu de cismărie, 20 fil. și Mioara-Viorica Tordășianu, implinind 8 luni, 10 fileri.

Constituire. Societatea academică română „Dacia” în Cernăuți, s'a constituit pe anul administrativ 1907/8 după cum urmează: Președinte: Ion Brăteanu, stud. în fil., Vicepreședinte: Octavian Aurite, stud. în drept, Secretar I: Nicu Teaciu, stud. în teol., Secretar II: Constantin Boca, stud. în drept, Cassar: Dra Eugenia Nichitovici, stud. în fil., Bibliotecar: Sofronie Cernovschi, stud. în teol., Econom: Nic. Staleriu, stud. în drept.

Dl Demetriu Florian, căpitan ces. și regesc, cunoscut și binevăzută în cercurile românești din Sibiu, plecând la Trebinje, în Hertegovina, unde a fost mutat, își ia rămas bun și pe calea aceasta dela prietini și cunoscuți, cărora nu le-a putut întinde mâna de adio.

PARTEA LITERARĂ.

Despre muncă.

După John Ruskin.

(Urmare).

Nu se va mai da atâta plată la astfel de oameni cari țin vorbiri publice și nu lucrează nimic, ci cu deosebire la aceia cari își țin gura și sunt sărgincioși. Plugarul va primi bani mai mulți și advocatul ceva mai puțin; dar lucrul acesta l-am putea deja acuma face și anume, trebuie plătită fiecare muncă după valoarea ei adevărată și anume pe lucrătorul, care a săvârșit-o, nu pe acela care l-a însărcinat cu acel lucru și aceasta să se întâmple în un mod ordonat, cinstit și bine regulat, sub conducerea amicilor lucrătorilor. Apoi trebuiesc statorite și oare de distracție, cu petreceri, cari sunt priincioase sănătății, nu cu beții și orânduirii artificiale, ci în grădini și păduri, pe livezi și câmpuri; de toate binecuvântările aerului proaspăt și a apei clare să se împărțasească lucrătorii, astfel ca copii acelora să învețe a iubi de bucurie. Și chiar și pentru nutremântul spiritual al lucrătorilor trebuie să se îngrijească. Dați-le ocaziunea ca să cetească cărți bune și ziare bune și un colț tignit pentru repaus, după isprăvirea muncii și timpul necesar pentru recreațiune după muncă bine plătită.

Și acum sosesc la cea din urmă diferință, care ne privește pe toți și întreb: „Care e muncă cea înțeleaptă, și care trebuie să fie numită muncă ne bună?” Care este în ocupațiunile noastre zilnice deosebirea între înțelepciune și nebunie? Deci, înțeleaptă e aceea muncă, care se săvârșește cu Dzeu, și ne bună e aceea care se săvârșește împotriva lui Dzeu. Și muncă, care se face „cu Dzeu”, care e binecuvântată de Dzeu, poate fi privită ca muncă bine plăcută lui Dzeu, întrucât, cu privire la oameni și la lucruri, promovează și întărește ordinea sfântă a poruncilor dzeesti, atât pe terenul spiritual cât și pe cel material. Cel dintâiu și cel mai esențial lucru, ce trebuie făcut, adevăratul și lucrul cel bun e acela când se exerciază dreptate față de oameni iar față de obiecte e de a le face folositoare și bune. Față de aceste două opere mari omenești: dreptatea și ordinea, se

ridică în totdeauna demonii puternici ai întunerecului — sunt dracii răutății și ai nedreptății și aceia ai disordinei sau ai morții; căci moarte însemnează discompunerea ordinei dzeesti ofenzată prin păcat. Cu acești demoni are omul să se lupte în fiecare zi. Cine nu este contrar demonului răutății și demonului nedreptății, acela e cu el, și nu-i va folosi nimic dacă va striga zilnic „Doamne-Doamne; ci se va aduce judecată asupra sa și sentința va suna: „Dute dela mine, păcătosule!” Și cine nu se opune demonului neorânduiei, acela pregătește drum morții, chiamă păcatul; căci moartea e răsplata păcatului. Fiecare muncă înțeleaptă e cinstită, folositoare și plăcută.

În primul rând e ea cinstită. Chiar la cel mai neînsemnat joc sună regula: „nu înșela”. Expresii ca „joc cinstit” și „ni-a fript rău” sunt de a se întrebuinta și privitor la muncă. Când e vorba de cel mai serios lucru de pe lume, zic: „mi-a jucat o festă”. Vânzătorul care măsură cu greutate false, păgubește pe cumpărător; prin falsificarea alimentelor prin adaosuri veninoase i poate cauza moartea. Deci aici zace datorința fiecărui neguțător și a fiecărui industriaș ca să fie cinstit față de sine și față de aceia, cari le aduc câștig. Fără cinste nu există adevărat câștig, și toate organizările noastre minunate, reformele noastre, școlaele noastre de comerț și industrie nu alterează acest princip. Decât a vă bate capul, cum să vă asigurați favorul vostru, mai bine puneți-vă la inimă de a forma un cerc al cinștii și atunci veți avea câștigul cel mai frumos: binecuvântarea domnului.

A doua oară: munca înțeleaptă folositoare.

Nime nu se teme de lucru și nici să nu se teamă, dacă are cât de puțin folos după el, însă dacă munca a fost încordată și nu e folos după ea; dacă toată munca de albină produce numai pânză de paiangen și în loc de miere dulce vezi toamnă țasătoare, pe cari le suflă vântul, atunci e groznică decepțiunea pentru lucrător.

Să ne dăm pe deplin seamă pentru noi înșine sau publice, că va fi ceva din munca noastră ori nu? Noi prețuim puțin munca nobilă și nici nu ne străduim să îndeplinim muncă nobilă pentru alții și mai puțin se pune pond pe aceea, dacă o lucrare prețioasă îi servește aceluia, care a săvârșit-o spre bine sau spre pagubă, dacă cineva își folosește facultățile sale spirituale spre binele public sau și-l risipește. Cea mai pernicioasă risipire e cea a muncii.

Dacă ai găsi în camera de lapte un copil mic, care s'ar ocupa cu vărsarea pe jos a zămantanei, pentru că să poată linge pisicuța lui, atunci ai dogeni copilul și te ai plânge pentru risipa laptelui. Dacă însă și-ai închipit în locul finigelelor de lemn cu lapte, finigele de aur, cari ar fi pline cu viață omenească, și în locul pisici — deavolul, care se joacă cu acele, și noi înșine copii fără grije, cari, în loc să lăsăm pe Dzeu să dispună de acele finigele, le tragem prin noroiu și vărsăm sânge omenească drept pradă pentru inimicul cel rău — oare nu numim aceasta risipă?

(Va urma.)

Teatru.

Luni: *Fuhrmann Henschel*, tragedie.
Marți: *Don Căzar*, operetă.

Creșterea dinților la copii

cauzează de multeori greutate. O ușurință pentru acestea este Emulsiunea lui SCOTT. „Scott” desvoaltă apetitul, aduce putere și sănătate și produce micuțului

dinți albi și tari.

Emulsiunea lui Scott are gust bun și dulce încât toți copiii o iau cu plăcere, regulează mistuirea, liniștește nervii și aduce atât copiilor cât și părinților nopți liniștite, neturburate.

10 (276) 2-4

Prețul unei sticle originale C 2 50
De cumpărat în toate farmaciile.

Din public.†)

Mulțămire publică.

În urma apelului trimis de comitetul parohial gr. or. din Fofeldea, credincioșilor Petru Jaru, Toma Jaru și Vasile Sonea, aflători în America, în scopul cumpărării unui clopot la biserica noastră gr. or. au contribuit următorii:

Pe lista lui **Petru Jaru**: Petru Comșa 4 dolari, Petru L. Jaru și soția Maria, Vasile Trifan și soția Ioana, Ioan Achim și soția Ana, Ioan Chirtop și soția Ioana, Ioan P. Ciogu, fiecare câte 2 dol., Petru Dumitru 1.50 dol., Petru Z. Ciog 1 dol., Petru T. Manuil, Ioan T. Ciog, Nicolae T. Ciog, Ioan P. Trifan, Ioan T. Dancu, Petru Axente Telea câte 2 dol., Petru T. Jaru 50 cenți toți din Fofeldea, Ioan Helnar 30 cenți, Ioan Dordea 25 cenți, Petru Helnar 15 cenți toți din Bungard, Luca Telea 50 cenți, din Feldioara, George Curta 25 cenți, Ioan Scutia 50 cenți, Ioan Văju, Alexandru Feldioiu, Grigore Văju, George Frățilă, Ioan Feldioiu, Chirion Olariu, Ispras Bânda câte 25 cenți, Ioan Cazală 50 cenți, Ioan Șerban, David Olariu, Ioan Feldioiu câte 25 cenți, George Șerban Simion Butila câte 10 cenți, Chirion Banciu, George Grecu, Ioan Bunia, Ispas Benda, Nicolae Frățilă, George Căzan, Ioan Căzan câte 25 cenți, Ioan Grecu 1 dol., toți din Săsuju, Vărhan Toader 30 cenți, Toader Maniu 15 cenți, din Dârlos, Kertes George Ciș, Stroeia Ghică, Kondo Sandor, Joska Mozașu, câte 25 cenți, Sarbu Vasile, Zaharie Bliahu, Culiță Bliahu câte 20 cenți, Nicolan Bliahu, Adrian Feeru câte 50 cenți, George Feeru 25 cenți, toți din Alma, Toma Radu, Ioan Stanca câte 25 cenți, Dănilă Urcan și soția Maria, 50 cenți, Gavrilă Stefu 25 cenți, toți din Săcădate, Șipru Petru 15 cenți din Curci, George D. Filip, Andreiu Maniu, David Filip, Zosin Pârgea câte 50 cenți, George Horhoiu, George Cioran, Ioan Filip, Ilie Filip, Ioan Stoica, Nicolae din Deal, câte 25 cenți, toți din Noul românesc, Zosim Păzga 50 cenți din Ghijasa de sus, Nicolae S. Bogdan 25 cenți din Arpașul de jos, Moise Popa, Ioan Beu câte 25 cenți, Ioan Beu 10 cenți, Moise Radian, Moise Radian câte 25 cenți, toți din Apoldul mic, Mateiu Varga 15 cenți, Simion Morariu 25 cenți, din Veseud, Lazar Vintilă 50 cenți, Luce Prașca 1 dolar din Sibiu, Ioan Gergelu, Nicolae Fleșariu câte 50 cenți din Toarcla, Ioan Soporan, Cula Sârbu, Moga Ioan, Vasile Corbu, Vasile Coliașă, Sârbu Nicolae, Beldian Jeronim câte 25 cenți toți din Bucoarda, Simeon Stroeia 50 cenți din Chirper, Morariu Miron 35 cenți, din Șmig, Nicolae Suci 25 cenți, Emanoil Rohan 50 cenți, Laurentiu Musca, Ioan Muntean câte 25 cenți, Emanoil Suci 50 cenți, toți din Șulumberg, Ioan Părâu 50 cenți, din Coveș, Eutimiu Popa, Nicolae Corfariu din Făgetu câte 25 cenți, Ioan Șolia 25 cenți din Micășasa, Dumitru Scurtia 10 cenți din Drăguși, Ilie Floria, Sorvia Constantin câte 10 cenți din Făget, Iacob Bratu 25 cenți din Daia, Ioan Marcu 10 cenți din Lunca, Traian Suci 25 cenți din Dupușdorf, Ioan Fleșariu 50 cenți din Copșa-mare, Ioan Faraonu 50 cenți din Ilmbav și Chirion Banciu 25 cenți din Găinariu.

Pe lista lui **Toma Jaru** au contribuit: Ioan Jaru 10 dolari, Toma Jaru, Petru Gliga, Ioan Ciovica, Ilie Boitan câte 2 dolari, toți din Fofeldea, Zaharie Suci 50 cenți, Nicolae Negrea 25 cenți, Ambrosie Toduțu 1 dol. Aron Moldovan 25 cenți, Iosif Marcos 1 dol. toți din Hogilag, Ioan Duda 50 cenți din Ormenisiu, Ioan Duda Octavian Ștea câte 50 cenți, Nicolae Șipar, Ioan Marcu câte 25 cenți Vasile Popovici, Ioan Posta câte 20 cenți, Dumitru Rezes 30 cenți toți din Bachu-a, Zosim Dur 50 cenți, Nicolae Crișan, George Rus, Ioan Holom câte 25 cenți, Aron Crișan 1.50 cenți, Sofia Crișan 50 cenți toți din Gogan-Varolea, Maroș Ambrosie 25 cenți Vasile Oprea 20 cenți, Vasile Radu Ioan Savu, Ioan Maroș, Emil Marcos, Istodie Marcos câte 25 cenți toți din Hundorf, Toader Cornu 25 cenți din Bogata, Matias Adam, Martin Adam câte 25 cenți, din Csnădie, Herold Iozsef 25 cenți din Făgăraș, Nicolae Florea, Ioan Florea, Vasile Florea câte 50 cenți, Ilarie Popa 25 cenți toți din Ațelu, Ioan Zopriciu, Ioan Nyenges, Nicolae Mitru câte 25 cenți toți din Szász-Nádas, Zaharie Hetrea, George Hetrea câte 25 cenți, Petru Colceru 50 cenți, Vasile Bogolea 25 cenți toți din Haturi, Nicolae Cernea 20 cenți, George Toanca 25 cenți, Nicolae Gligor 20 cenți, Dumitru Porumb, Moise Buian câte 25 cenți, toți din Homorod, Suci Ioan 25 cenți, Dumitru Hosu 20 cenți, Ioan Viciu 25 cenți, Cismaș Aron 5 cenți, Cismaș Vasile 10 cenți din M. Sz. Anna, Ioan Aldea 20 cenți, Nicolae Orișan 50 cenți

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

din Ibașfalău, Dionisie Pod, Ana Muntean Nicolae Ignat, Nicolae Bartisi câte 25 cenți, toți din Veseud, Gedeon Prescura 25 cenți, din Merghindeal, Vasile Cercea 25 cenți, Michală Blaga 10 cenți, Nicolae Holerga 25 cenți toți din Măgarei, Nicolae Radu 50 cenți din Coveș, Lazar Toma, 20 cenți din Toderița, George Popoviciu 25 cenți, Nicolae Bursu 50 cenți din Copșa, Cosma Toader, 5 cenți, Cosma Vasile 10 cenți, Crișan George 5 cenți din N. Simion Tatu 50 cenți, Ioan Toda, Nicolae Preda, Ioan Toda câte 10 cenți, Iosif Șerban, Crucean Jimon, 25 c., N. Tatu, 10c., N. Pătrușor, Ioan Gănfălean câte 25 cenți, toți din Alțina, Ioan Buzăș 25 cenți din Șopârțoc, Petru Barabaș 25 cenți, Ioan Costea 20 cenți, Toader Barabaș 50 cenți din Jacul-rom., Crăciun Bucurel 25 cenți, din Reșinar, George Cucu, Ioan Baiia, Nicolae Modran câte 25 cenți toți din Bungard, Simeon Filip 25 cenți din Noul rom. George Baciu, Zaharie Celemen, George Baboș, Ioan Ditu, George Celemen câte 25 cenți toți din Archia, George Ciontea, Ioan Baboși, Mihaie Baboș câte 25 cenți din Beica, Ioan Lazar, Iordan Vulcan câte 25 cenți din Cașioț, Nicolae Capătă 25 cenți, Ilie Moga 20 cenți, Moise Turcan 20 cenți, din Săscior, Ioan Sasu 25 cenți din Iacobeni, Nicolae Popa, Nicolae Roșu câte 10 cenți, Ioan Bratu 6 cenți, Nicolae Canciu, Popadan, câte 10 cenți, din Sălcău, Ioan Dan 5 cenți.

(Va urma.)

Prin Bibliotecă arhiepiscopala se pot procura diferite

ornate bisericesti

mustre și specificarea prețului gratis și franco.

Nr. 125/1907 of. par. [336] 1-3

A doua publicație de licitație.

Comitetul parohial din comuna bisericăscă Ocolușul-mare protopresbiteratul Lupșa dă în întreprindere edificarea bisericii din loc, pe calea licitației publice minunată, care se va ține a doua oară în localul școlii din loc Duminecă în 9/22 Decembrie 1907 la 1 oară p. m.

Prețul de strigare statorit în preliminar cor. 23,861-21. Comuna dă din așa parte în natură peatra, cărămida, lemnul de brad și stejar, nășipul, varul și cimentul în prețul preliminar și declară că în privința varului, nășipului și cimentului este gata a intra la învoiala specială cu eventualul anteprenor, în cadrul sumelor bugetare.

La licitație se admit maeștri de clădiri, cari depun vadiul de 10% în bani ori hârtii de valoare, și declară în scris că au ceter și înțeles condițiunile de licitație și se supun lor.

Oferte închise încă se pot înainta până la orele 12 din ziua de licitație, adresate oficiului parohial, se vor considera însă numai dacă conțin vadiul și declarație despre cunoașterea condițiunilor de licitație.

Comitetului îi stă în drept a concretiza cu lucrarea pre ori care dintre licitanți, fără ași motiva procedura.

Rezultatul licitației intră în putere de drept numai după aprobarea Preaven. Consistor arhiepiscopala.

Planul și preliminarul de spese aprobat de Preavenatul Consistor arhiepiscopala cu datul de 24 Februarie 1907 Nr. 1964 Epitr. precum și condițiunile de licitație vedei altcum rământ oticelei parchi, se pot vedea în cancelaria oficiului parohial din loc.

Ocolușul-mare, 13 Noembrie 1907 v.

Nestor Manciu

par. gr.-or. și preș. com. par.

Andreiu Muntean

not. com. parohial.

Pályázati hirdmény.

11543/1907. alisp. sz. Szébenvármegyében nyugdíjazás folytán megüresedett és évi 2000 K. fizetéssel és 490 K. lakbérrel javadalmazott, a X. fizetési osztály 3. fokozatába sorozott vármegyei irodatiszti állásra, valamint az ennek betöltésével esetleg megüresedő más állásokra pályázatot hirdetek. Felhívom pályázni öhajzókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 19. §-ában előirt minősítést, valamint eddigi alkalmatosságukat igazolók okmányokkal felszerelt kérvényeiket a vármegye főispánjához címelve, a vármegye allispánjához a 125000/1902. B. M. sz. V. Ü. Szabályzat 4. §-ában előirt módon f. évi deczember hó 28. áig nyújtsák be.

Nagyszeben, 1907. évi november hó 27-én.

Reissenberger Guztáv s. k.,

(388) 1-1

alispán.

Nr. 443/1907 prot.

[334] 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa a II-a Șeica-mare protopresbiteratul Mediașului, se scrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și înainta cererile concursuale subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul sus indicat, prezentându-se în vre-o Duminecă ori sâmbătoare și în biserică, pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Mediaș în 29 Octomvrie 1907.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Mediașului în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Romul Mircea
protopresbiter.

Nr. 1139/1907

[335] 2-3

CONCURS.

Pe baza rezoluțiunii conzistoriale dela 16 Octomvrie a. c. Nr. 11,225 Bis. prin aceasta se scrie concurs nou pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a II-a Măgarei cu filia Aposdorf, protopresbiteratul Agnitei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul susindicat și cu prealabila încunoștințare a acestuia să se prezinte în vre-o Duminecă ori sâmbătoare în biserică pentru a cânta, resp. a celebra și cuvânta.

Agnita 10 Noembrie 1907.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Agnitei, în conțelegere cu comitetul parohial conernent.

Ioachim Muntean
protopresbiter.

Nr. 612/1907. of. pp.

[333] 3-3

CONCURS.

Cu provocare la ordinul Preavenatului Consistor arhiepiscopala din 2 Octomvrie Nr. 10-443 Bis. 1907, prin aceasta se publică concurs pentru ocuparea postului de preot capelan în parohia de clasa II-a Blașfalău-inferior, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Rom.“

Venitele împreunate cu acest post sunt jumătate din cele fasonate în coala B. pentru întregirea salarelor preoțești dela stat.

Reflectanții la acest post să-și înainteze cererile de concurs în termenul indi-

cat, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral și până inclusive 8 zile înainte de ținerea sinodului parohial electoral, după prealabila încunoștințare a ceea să se prezenteze înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a oficia și predica.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al tractului Bistrița, în conțelegere cu comitetul parohial.

Blașfalău-de-sus, în 3 Noembrie 1907.

Vasile Bălan
adm. ppresbiter.

„CRIȘANA“

societate de economii și credit în Brad

Concurs.

Se publică concurs pentru ocuparea unui post de practicant, dotat cu un salariu anual de 840 cor.

Reflectanții au să documenteze, că au absolvat cu maturitate o școală comercială și că posed pe deplin limbile române și maghiare și eventual și cea germană.

Cei cu praxă de bancă vor fi preferiți.

Petițiunile sunt a se înainta până în 15 Decembrie a. c. subsemnatei direcțiuni, iar postul e a se ocupa cu 1 Ianuarie 1908.

După serviciul provizor și neexceptionabil de un an, va fi denumit funcționar definitiv cu salariu anual de 1100 cor., 200 cor. bani de cvartir și tantiema statutară.

Brad, 7 Noembrie 1907.

[332] 2-3

Direcțiunea.

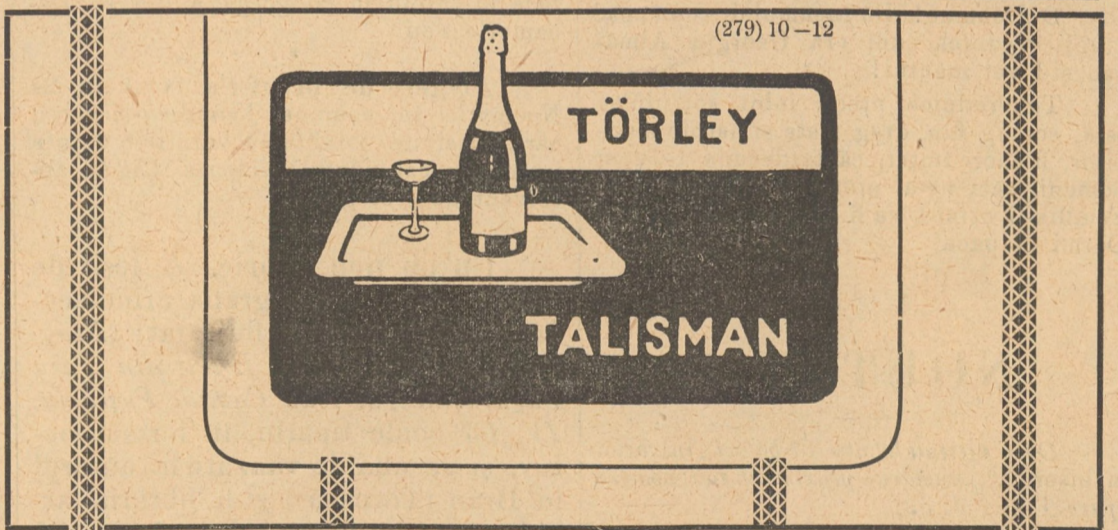
in cea mai bogată cantitate, firma

Kokeltaler
Erste Rebenveredlungsanlage
recunoscută deja de ani ca cea dintâi și cea mai solidă

Proprietar: **FR. CASPARI,**
Mediaș, Nr. 59. (Ardeal).

Rog cereți listă pentru prețuri ilustrată!
Lista pentru prețuri conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării Prin urmare se poate fiecare proprietar de vie, înainte de a face comanda, încredința despre promptitudinea firmei și bunățatea materialului. [307] 14-40

(279) 10-12

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Kőbánya (Steinbruch)

se recomandă cu înzistență P. T. Public.

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 48-

Sibiu — Nagyszeben.